

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Chief Economist

Directie Mededinging en
Consumenten

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6011 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ezk

Ons kenmerk

CE-MC / 22220284

Bijlage

1

Datum 3 juni 2022
Betreft Aanbieding van de Jaarrapportage 2021 van de Commissie van
Aanbestedingsexperts

Geachte Voorzitter,

Met deze brief informeer ik u over de negende periodieke rapportage van de
Commissie van Aanbestedingsexperts (hierna: Commissie).

In het verslag van het Schriftelijk Overleg over de Commissie van 8 april 2013¹ is
toegezegd dat ik de periodieke rapportage van de Commissie jaarlijks aan uw
Kamer stuur. Met deze brief geef ik invulling aan deze toezegging. Ook geef ik
uitvoering aan de motie van het lid Bruins van 9 maart 2016² die verzoekt de
capaciteit en doorlooptijden van de Commissie van Aanbestedingsexperts te
monitoren en de Kamer hierover ten minste eens per jaar te informeren.

Commissie in transitie

De Commissie is in 2013 ingesteld om snel, zorgvuldig en laagdrempelig bij te
dragen aan het oplossen van aanbestedingsklachten door te bemiddelen of door
niet-bindende adviezen te geven. De Commissie bevindt zich momenteel in een
transitiefase, als onderdeel van een breder plan om de rechtsbescherming van
ondernemers bij aanbestedingen te verbeteren. De Tweede Kamer is hierover
eerder geïnformeerd per brief van 12 februari 2021³.

In de toekomst zal de Commissie zich uitsluitend richten op klachten die eerder in
het aanbestedingsproces opkomen waardoor deze nog kunnen leiden tot
aanpassing, zal zij sneller advies uitbrengen en zullen de adviezen meer gewicht
krijgen. Zo zal de Commissie uitsluitend klachten over het ontwerp van de
aanbesteding⁴ (hierna: designklachten) behandelen. De Commissie brengt binnen
2 weken advies uit. De aanbestedingsprocedure wordt gedurende deze periode
van rechtswege opgeschort. Aanbestedende diensten kunnen alleen deugdelijk
gemotiveerd van dit advies afwijken (volgens het 'pas toe of leg uit principe').

Ik ben in goed overleg met de Commissie over de voorbereiding op deze
aangepaste rol en het proces daarnaartoe en waardeer zeer de stappen die de
Commissie nu al zet om zich tijdig voor te bereiden. De aangepaste rol krijgt een

¹ Kamerstuk 32 440, nr. 84.

² Kamerstuk 34 329, nr. 18.

³ Kamerstuk 34 252, nr. 21.

⁴ Dit is de situatie voordat een ondernemer een inschrijving heeft ingediend.

plek in het wetsvoorstel dat ik voorbereid ter wijziging van de Aanbestedingswet 2012 en waarover ik na de zomer een consultatie zal starten. Met het oog op deze wijziging is de Commissie gestart met het aanpassen van haar werkprocessen om onder andere de doorlooptijden te verkorten. Ook zal de Commissie in het vervolg minder prioriteit geven aan klachten over motivering van selectie- of gunningsbeslissingen, omdat die klachten in de toekomst niet meer tot haar werkterrein zullen behoren. Ik vind het positief dat de Commissie zich op deze wijze voorbereidt en alvast oefent met de aangepaste rol.

In het kader van het treffen van voorbereidingen op de aangepaste rol heeft de Commissie tevens besloten in de toekomst niet meer met een vaste lijst van externe experts te werken. Door bundeling van inkoop- en aanbestedingsrechtelijke deskundigheid in de Commissie zelf lijkt een vaste lijst van deskundigen niet meer nodig. In gevallen waarin behoefte bestaat aan specifieke (branche)expertise kan die worden bijgeschakeld. Dit voornemen van de Commissie om per geval te bezien of aanvullende expertise nodig is, kan ik ondersteunen.

Appreciatie jaarrapportage Commissie van Aanbestedingsexperts 2021

Ondanks dat 2021 een lastig jaar was voor de Commissie vanwege knelpunten in de capaciteit, zie ik dat zij veel werk heeft verzet en dat zij - met succes - belangrijke stappen heeft gezet in het verbeteren van haar werkprocessen. De Commissie heeft met gezamenlijke inspanningen achterstanden in de werkvoorraad weggewerkt en beheersbaar gehouden. In de voorbereiding op snelle advisering heeft de nieuwe werkwijze ertoe geleid dat de Commissie een behoorlijke slag heeft gemaakt met een verkorting van de doorlooptijden. Zo is de gemiddelde doorlooptijd bij spoedzaken teruggebracht naar 28 dagen, tegenover 55 dagen in het vorige rapportagejaar. Voor niet-spoedeisende zaken is in 2021 de gemiddelde doorlooptijd 89 dagen tegenover 112 dagen in het vorige rapportagejaar. Ik zie hierin een Commissie die samenwerkt en zich met grote betrokkenheid en flexibiliteit inzet om de klachtafhandeling effectief en beheersbaar te houden. Ik heb veel waardering voor deze houding. In de uitwerking van de aangepaste rol bekijk ik in overleg met de Commissie ook wat nodig is qua capaciteit zodat zij haar rol goed kan uitvoeren.

Het is de Commissie helaas niet gelukt om de vacature van secretaris op te vullen. Op dit moment wordt opnieuw geworven voor een nieuwe, vaste secretaris. Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat ondersteunt daarbij. Daarnaast is de Commissie ook gestart met de werving van de nieuwe voorzitter, omdat de huidige voorzitter, mevrouw mr. A.C.M. Fischer-Braams heeft aangegeven niet meer beschikbaar te zijn voor een herbenoeming. Zij is sinds 2017 als vicevoorzitter betrokken bij de Commissie en sinds 1 januari 2021 als voorzitter. Ik heb veel waardering voor haar deskundigheid en betrokkenheid in het werk van de Commissie, maar vooral ook voor haar bijdrage aan de voorbereidingen op de transitie van de Commissie naar haar nieuwe rol.

De jaarrapportage bevat ook een aantal kernstatistieken. Er zijn 33 adviezen uitgebracht (tegenover 42 vorig rapportagejaar), waarvan 19 adviezen klachten betrof uit het huidige rapportagejaar en 14 adviezen klachten betrof die zijn

ingediend in het voorgaande rapportagejaar. Het aantal ontvangen klachten is lager dan de voorafgaande jaren (30 tegenover 50 vorig rapportagejaar en 57 in de zevende rapportageperiode). Zij hebben hoofdzakelijk betrekking op overheidsopdrachten. Aantekening verdient dat de rapportage dit keer 10 maanden beslaat (1 maart 2021 – 31 december 2021) om voortaan per kalenderjaar te rapporteren. Mogelijk zijn de coronacrisis en de daarmee samenhangende economische situatie van invloed geweest op de vermindering van het aantal klachten.

De Commissie heeft intern onderzoek gedaan naar het aantal designklachten in de 33 uitgebrachte adviezen in 2021 om alvast een beeld te krijgen van de te verwachte hoeveelheid. Hieruit blijkt dat verreweg het merendeel van de klachten designklachten zijn. De Commissie heeft 6 klachten niet in behandeling genomen (tegenover 9 vorig rapportagejaar). Daarnaast heeft de Commissie opnieuw navraag gedaan naar de opvolging van haar adviezen. Hieruit blijkt dat bij de aanbestedende diensten niet of nauwelijks bereidheid bestond tot opvolging van de adviezen. De Commissie meldt verder dat de bereidheid bij aanbestedende diensten om de aanbestedingsprocedure op te schorten in 2021 nog verder is teruggelopen (8,33% versus 26% in het vorige rapportagejaar). Dit bevestigt nogmaals dat de aanpassingen die ik voorbereid ten aanzien van de rol van de Commissie noodzakelijk zijn om de rechtsbescherming voor ondernemers bij aanbestedingen verder te verbeteren.

Tot slot ben ik enthousiast over de inzichtelijke jaarrapportage van de Commissie. In deze rapportage herken ik de betrokkenheid, deskundigheid en grote inzet van de Commissie van het afgelopen jaar. De diverse activiteiten uit de rapportage onderschrijven de belangrijke rol van de Commissie in de aanbestedingspraktijk. Een rol die ik verder zal versterken zodat de Commissie een waarborg kan vormen voor een effectieve rechtsbescherming bij aanbesteden.

M.A.M. Adriaansens
Minister van Economische Zaken en Klimaat